

Organizarea învățământului profesional

Învățământul profesional și tehnic este format din: învățământ profesional, învățământ liceal tehnologic și învățământ postliceal.

Învățământul liceal, filiera tehnologică, cuprinde următoarele profiluri:

- tehnic
- servicii
- resurse naturale și protecția mediului.

Învățământul liceal se organizează și funcționează, de regulă, ca învățământ cu frecvență. Acesta se poate organiza și poate funcționa și ca învățământ cu frecvență redusă, în unitățile de învățământ stabilite de inspectoratul școlar, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale.

Învățământul postliceal cuprinde școala postliceală și școala de maiștri.

Școala postliceală și școala de maiștri sunt organizate cu durată de 1 - 3 ani și au ca finalitate, din punct de vedere al formării profesionale, calificarea de nivel 3 avansat (nivel 5 EQF, nivel 4 ISCED).

elevii din învățământul profesional beneficiază de bursă profesională de 200 lei lunar de la bugetul de stat;

Tipuri de instituții

Învățământul profesional se poate organiza în școli profesionale care pot fi unități independente sau afiliate liceelor tehnologice, de stat sau particulare.

Învățământul liceal tehnologic se poate organiza în cadrul liceelor din filiera tehnologică, pentru calificări din Registrul național al calificărilor, actualizat periodic, în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale.

Învățământul liceal tehnologic se poate organiza și pe baza solicitărilor din partea angajatorilor privați sau ai Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, pe baza unor contracte de școlarizare.

Stagiile de pregătire practică de pe parcursul filierei tehnologice se pot organiza la nivelul unității de învățământ și/sau la operatorii economici ori instituțiile publice cu care unitatea de învățământ are încheiate contracte pentru pregătire practică sau la organizații-gazdă din străinătate, în cadrul unor programe ale Uniunii Europene - componenta de formare profesională inițială.

Învățământul profesional și tehnic în România este organizat și funcționează în câteva tipuri de unități de învățământ: Licee, Colegii, școli profesionale, școli postliceale.

Accesibilitate geografică

Majoritatea liceelor și grupurilor școlare se afla în mediul urban, – exceptând un număr redus de licee tehnologice și grupuri școlare care funcționează în mediul rural, cu clase în special în profilul educațional exploatarea resurselor naturale și protecția mediului.

Unele licee tehnologice și grupuri școlare, precum și o parte dintre liceele teoretice și vocaționale, sunt organizate ca unități de învățământ cu internat – asigurând cazare și masă pentru elevi.

În scopul îmbunătățirii accesului la educație pentru toți, Legea educației nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, prevede următoarele:

- în situații justificate, elevilor din învățământul obligatoriu, școlarizați într-o altă localitate decât aceea de domiciliu, li se asigură, după caz, servicii de transport, de masă și de internat, de către autoritățile administrației publice locale din localitatea de domiciliu, cu sprijinul operatorilor economici, al colectivităților

locale, al societăților de binefacere, precum și al altor persoane juridice sau fizice.

- elevii din învățământul obligatoriu, profesional și liceal acreditat/autorizat beneficiază de tarif redus cu 50% pentru transportul local în comun, de suprafață, naval și subteran, precum și pentru transportul intern auto, feroviar și naval, pe tot parcursul anului calendaristic.
- elevii orfani, elevii cu cerințe educaționale speciale, precum și cei pentru care s-a stabilit o măsură de protecție specială, în condițiile legii, sau tutela beneficiază de gratuitate pentru toate categoriile de transport, pe tot parcursul anului calendaristic.
- elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu li se decontează cheltuielile de transport din bugetul Ministerului Educației Naționale, prin unitățile de învățământ la care sunt școlarizați, pe bază de abonament, în limita a 50 km, sau li se asigură decontarea sumei ce reprezintă contravaloarea a 8 călătorii dus-întors pe semestru, dacă locuiesc la internat sau în gazdă.
- elevii din învățământul profesional beneficiază de bursă profesională de 200 lei lunar de la bugetul de stat; elevii din învățământul dual beneficiază de bursă profesională de 200 lei lunar de la bugetul de stat și minimum 200 de lei de la operatorul economic cu care elevul încheie un contract individual de pregătire practică.

Accesibilitatea geografică este corelată, pentru învățământul profesional și tehnic, cu oportunitatea și relevanța anumitor calificări care urmează să fie școlarizate. Oportunitatea și relevanța sunt anticipate și analizate de către structuri partenoriale consultative organizate la nivel regional și local și stau la baza aprobării cifrelor de școlarizare pentru unitățile de învățământ în fiecare an.

În acest scop Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) a propus, cu sprijinul mai multor instituții și experți cu care a colaborat, cu aprobarea Ministerului Educației Naționale, un **Model de planificare strategică a ofertei de formare profesională prin IPT**. Proiectarea modelului a fost realizată în anul 2000, prin valorificarea experiențelor din perioada 1996 –2000, iar primele instrumente care au informat deciziile de planificare strategică a ofertei IPTs-au realizat în anul 2004.

Instrumentele modelului sunt:

- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI)
- Planul Local (județean) de Acțiune pentru Învățământ (PLAI)
- Planul de Acțiune al Școlii (PAS).

Scopul acestor documente de planificare strategică este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional, județean și local. Aceste documente cuprind:

- analiza contextului regional/județean/local din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice
- analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin diagnoza contextului regional, județean și local
- prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional, județean și local în concordanță cu nevoile pieței muncii.

Documentarea pentru elaborarea PRAI, PLAI, PAS se realizează prin analiza altor documente strategice de nivel național, regional și județean precum și pe bază de studii și analize de piața muncii.

Modelul se bazează pe descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local. De asemenea, planificarea strategică este un exercițiu participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor sociali multipli, care reprezintă interesele angajatorilor, asociațiilor profesionale, angajaților/sindicatelor, administrației publice, ale organizațiilor guvernamentale relevante, precum și ale altor organizații ale societății civile. În acest fel este urmărită asumarea deciziilor și respectarea interesului comun al tuturor celor implicați.

În procesul decizional sunt implicate structuri manageriale consultative, organizate la nivel național, regional, județean și local.

Elaborarea și actualizarea PRAI și PLAI se află în responsabilitatea următoarelor structuri manageriale consultative corespunzătoare nivelurilor decizionale regional și județean: **Consortiile Regionale**, respectiv **Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social** (CLDPS). Consortiile Regionale, respectiv CLDPS sunt formate din reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Regională (ADR), Consiliilor Județene, Agențiilor de Ocupare a Forței de Muncă (AMOFM/AJOFM), inspectoratelor școlare, angajatorilor și organizațiilor patronale, sindicatelor, camerelor de comerț, ONG-urilor. Activitatea Consortiilor Regionale și a CLDPS este reglementată prin Ordinul MECȘ nr 4456/08.07.2015.

Oferta educațională a IPT pe domenii de formare profesională și calificări precum și rețeaua școlară de la nivelul fiecărui județ este proiectată pe baza recomandărilor PRAI, PLAI, PAS, ca rezultat al planificării strategice.

Pentru a fundamenta planificarea ofertei pe termen mediu, s-a impus nevoia unor prognoze privind cererea de forță de muncă, care să permită estimarea cererii viitoare de formare profesională.

În lipsa unor prognoze consistente, corespunzătoare scopului menționat și elaborate de organisme abilitate, CNDIPT a realizat, cu sprijinul mai multor instituții și experți, o serie de studii de piață a muncii. Ultimul studiu a fost realizat în anul 2012, de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener al CNDIPT în cadrul proiectului **Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii**. În acest studiu s-a estimat, la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020, evoluția cererii de forță de muncă la nivel național și la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, prin utilizarea unei metodologii care combină metode și tehnici de proiecție bazate pe modele econometrice de tip panel și metode analitice. Pentru completarea informațiilor, precum și pentru validarea tendințelor din studiile previzionale, a fost realizată în anul 2012 Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni). Studiul previzional și Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt, mai sus menționate, sunt disponibile pe site-ul CNDIPT dedicat proiectului.

Cerințe privind admiterea și alegerea școlii

Cifrele de școlarizare pentru toate nivelurile educaționale din învățământul de stat sunt stabilite anual prin Hotărâre de Guvern, pe baza propunerilor Ministerului Educației Naționale. Conform prevederilor Legii educației naționale (Legea nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare), propunerea Ministerului este precedată de

o succesiune de etape de fundamentare-proiectare-consultare implicând: autoritățile administrației publice locale, inspectoratele școlare județene, Comitetele Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social în Învățământul Profesional, sindicatele reprezentative ale cadrelor didactice, alți parteneri. În fiecare județ cifrele de școlarizare pentru unitatile de învățământ public sunt stabilite prin Ordin Ministerial, conform prevederilor Hotărârii de Guvern care reflecta rezultatele procesului de consultare.

Cerințele de admitere sunt stabilite pe nivel educațional. Pentru admiterea în învățământul profesional/profesional dual (clasele IX-X) sunt admiși absolvenții de gimnaziu, pe baza unei proceduri de înscriere și admitere stabilite de Ministerul Educației Naționale. Criteriul folosit pentru această procedură de selecție și repartitie este **media de admitere**.

Toți absolvenții de gimnaziu își pot exprima opțiunea în privința continuării studiilor prin forme de înregistrare unice (fișe de înscriere) elaborate și puse la dispoziție de Ministerul Educației Naționale. Toate opțiunile candidaților și locurile existente sunt înregistrate de inspectoratele școlare județene în baza de date a Ministerului Educației Naționale. Candidații sunt distribuiți pe locurile existente în ordinea descrescătoare a mediei lor de admitere și conform opțiunilor lor. Absolvenții de gimnaziu își pot alege una din următoarele rute educaționale:

- Ciclul inferior al liceului (clasele IX-X, prima etapă a învățământului liceal) – organizat cu următoarele filiere: teoretică, tehnologică și vocațională (militar, teologic, sportiv, de artă și pedagogic).
- Învățământul profesional sau învățământul profesional dual.

Absolvenții celor 3 ani de învățământ profesional parcurg integral disciplinele de cultură generală din clasa a IX-X, învățământ liceal și, ca atare, își pot continua studiile liceale, profil tehnologic, în clasa a XI și a XII/XIII-a.

Începând cu anul școlar 2012-2013 efectuarea stagiului de pregătire practică a elevilor din învățământul profesional și tehnic se desfășoară în baza contractului de pregătire practică și a anexelor acestuia, aprobat prin OMECTS nr. 3539/ 2012. Contractul de pregătire practică este încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic/instituția publică partener de practică și elevul sau părintele/ tutorele legal instituit al acestuia. Principalele prevederi ale acestui contract stabilesc: statutul practicantului, cadrul în care se desfășoară stagiul de practică, remunerarea practicantului, condițiile de securitate și sănătate în muncă, responsabilitățile practicantului, obligațiile și responsabilitățile organizatorului de practică, obligațiile și responsabilitățile partenerului de practică, evaluarea stagiului de practică. anexa pedagogică cuprinzând informații privind procesul de învățare/ evaluare, modelul Certificatului de pregătire practică etc.

Niveluri de vârstă și gruparea elevilor

Compoziția claselor este stabilită de consiliul de administrație al unității de învățământ. Compoziția claselor depinde de filieră, profil și specializare și de limbile moderne studiate de elevi. În învățământul profesional/profesional dual, compoziția claselor depinde de calificare/specializare și de limbile moderne studiate de elevi. În învățământul profesional dual o clasă se poate constitui din elevi înscriși la diferite (cel mult 3) calificări.

La înscrierea în învățământul gimnazial, liceal și profesional se asigură, de regulă, continuitatea studiului limbilor moderne, ținând cont de oferta educațională a unității de învățământ.

În situații temeinic motivate, la solicitarea scrisă a părinților sau a elevilor majori, consiliul de administrație poate hotărî inversarea ordinii de studiere a limbilor moderne sau schimbarea lor.

Clasele sunt în general omogene în privința vârstei elevilor. Structura claselor în învățământul profesional/profesional dual – este organizat pentru elevi în vârstă de 14-16/17 ani și include clasele a IX-a, a X-a și a XI-a (învățământul profesional, care acoperă parcurgerea disciplinelor de cultură generală din cls.IX-a și a X-a, liceu).

Numărul de elevi pe clasă depinde de nivelul educațional și este stabilit de Legea educației nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare. În învățământul oferit de liceu (ciclul inferior și ciclul superior) cât și în cel profesional/profesional dual în medie 25 de elevi pe clasă, dar nu mai puțin de 15 și nu mai mult de 30.

Ministerul Educației Naționale poate aproba funcționarea unor clase cu un număr de elevi situat sub numărul minim sau peste numărul maxim de elevi pe clasă prevăzut de lege – conform condițiilor locale concrete (localități izolate, clase cu predare în limba minorităților naționale etc.).

Pregătirea practică desfășurată în perioade compacte (practica comasată) se poate desfășura pe grupe (în mod obișnuit nu mai puțin de 10 elevi).

Conform Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5079/2016, cu modificările și completările ulterioare, elevii au dreptul să se transfere de la o unitate la alta, de la o filiera la alta, de la un profil la altul, de la o specializare/calificare profesională la alta, de la o formă de învățământ la alta, în conformitate cu prevederile regulamentului intern al unității de învățământ la care se face transferul. Transferul se face cu avizul consultativ al consiliului de administrație al unității de la care se face transferul și cu aprobarea consiliului de administrație al unității la care se face transferul.

Transferul elevilor în timpul anului școlar se poate efectua, în mod excepțional, în următoarele situații:

- la schimbarea domiciliului părinților într-o altă localitate, respectiv într-un alt sector al municipiului București
- la recomandarea de transfer eliberată pe baza unei expertize medicale efectuate de direcția de sănătate publică
- la/de la învățământul de artă sau sportiv
- de la clasele de învățământ liceal la clasele de învățământ profesional
- de la învățământul intensiv sau bilingv la celelalte profiluri
- în alte situații excepționale, cu aprobarea consiliului de administrație al inspectoratului școlar.

În învățământul profesional elevii se pot transfera, după cum urmează:

- în aceeași unitate de învățământ, de la o clasă la alta, în limita efectivilor de 30 de elevi la clasă
- de la o unitate de învățământ la alta, în limita efectivilor de 30 de elevi la clasă.

În cazul schimbării domeniului de pregătire/calificării profesionale, se susțin examene de diferență.

În învățământul postliceal, elevii se pot transfera de la o calificare profesională la alta, în cadrul aceluiași profil, în limita efectivilor de 30 de elevi la clasă. În cazul schimbării calificării profesionale, se susțin examene de diferență.

Organizarea timpului școlar

Organizarea anului școlar pentru învățământul profesional și tehnic este decisă anual prin Ordin al ministrului educației.

Structura anului școlar este bazată pe o serie de considerente:

- o distribuție echilibrată a zilelor de școală și a vacanțelor
- specificul climei în România
- respectul pentru credințele religioase ale populației.

Curriculumul Național este stabilit de Ministerul Educației Naționale și specifică pentru fiecare nivel educațional din învățământul preuniversitar și clasă:

- numărul total minim și maxim de ore pe săptămână
- numărul minim și maxim de ore pe săptămână pentru fiecare disciplină din trunchiul comun
- numărul de ore pe săptămână dedicat modulelor și în cadrul acestora a orelor de pregătire teoretică, laborator tehnologic și instruire practică.

În cadrul stabilit de structura anului școlar și de Curriculumul Național, fiecare unitate de învățământ preuniversitar are responsabilitatea deplină de a stabili orarul zilnic și săptămânal pentru fiecare clasă, cu consultarea operatorilor economici parteneri (în cazul în care pregătirea practică se realizează la aceștia).

Anul școlar în România cuprinde două semestre, două vacanțe în timpul cursurilor și o vacanță de vară.

Unitățile de învățământ pot solicita inspectoratelor școlare județene modificări ale calendarului anului școlar din motive obiective:

- condiții speciale de climă
- specificul zonei (lucrări agricole)
- calamități naturale
- unități de învățământ cu majoritatea elevilor de altă credință decât cea ortodoxă etc.
- organizarea pregătirii practice la operatorii economici în cadrul vacanțelor cu recuperarea acestora în alte perioade.

Inspectoratele școlare județene pot aproba astfel de solicitări în condițiile în care pentru toți elevii se respectă numărul total de săptămâni de școală și numărul corespunzător de zile de școală stabilite prin Ordinul Ministrului Educației, Naționale.

Orarul săptămânal și zilnic

Orarul săptămânal (sistem cu 5 zile de școală pe săptămână, cursuri de zi și/sau serale) și orarul zilnic pentru învățământul profesional și tehnic sunt stabilite de consiliul de administrație al unității de învățământ, în urma consultării cadrelor didactice și părinților, a operatorilor economici parteneri (în cazul în care pregătirea practică se realizează la aceștia) și pe baza următoarelor criterii:

- numărul de ore pe săptămână stabilite de Planurile – cadru pentru fiecare disciplină și clasă.

Conform prevederilor Planurilor – cadru în vigoare, numărul total de ore pe săptămână și clasă pentru învățământul de zi secundar superior depinde de nivelul educațional, și după caz, de filieră, profil și specializare. Pentru învățământul profesional și tehnic numărul orelor de pe săptămână depind de specializare și de durata studiilor și sunt stabilite în baza curriculumului aprobat de MEN.

[European Commission](#) > [EACEA National Policies Platform](#) > [Eurydice](#)